

Bibliotekaren

NR. 10 / 1996 - 4. ÅRGANG

DESEMBER

I miljøspørsmål skal vi tenke globalt og handle lokalt. Slik er det også i BF. Vi er vitne til globale prosesser når det gjelder blant annet informasjonsteknologi og livslang læring. Hva skjer med bibliotekarene midt oppi dette? Tendensene er globale, men konsekvensene er lokale. Derfor må det debatteres og handles både i Naustdal og på Deichman, i Troms og på Bislet, blant fag- og folkebibliotekarer.

Bibliotekarforbundet bruker mye ressurser på lønnskamp. Sentralt er det oppnådd tilfredsstillende resultater. Men hvordan går det lokalt? For BF er nok lønnskampen «the proof of the pudding». Og akkurat nå er det BFs lokale ledd som fører lønnskamp. Det er avholdt medlemsmøter, det er tatt kontakter i 13-gruppa og tillitsvalgte har koordinert krav. Mye godt arbeid er gjort. På BFs landsmøte til våren må erfaringene med det lokale arbeidet vies oppmerksomhet. Det var på det punktet kritikerne av BF hadde mest å fare med for noen år siden. Vi må gi BF mer enn ett oppgjør på å etablere seg skikkelig lokalt. Men allerede nå må vi vise at vi er liv laga også utenfor Lakkegata.

I Sogn og Fjordane har de begynt å høste erfaringer:

Både framgang og skuffelser i BFs lokale arbeid

Tidsskriftet:

«Bibliotekaren» utgis av Bibliotekarforbundet.

ISSN 0804-4147

Trykk: Falch Hurtigtrykk A/S

Redaksjon:

Erling Bergan (redaktør)
Anja Angelskår Mjelde
Eva K. Nergård
Pia Solheim

Redaksjonens adresse:

Runnen 4, 6800 Førde
Tlf.(jobb): 57 72 25 19
Fax: 57 72 25 01
Tlf.(priv.) 57 82 24 09
E-post: ebe@ahf.hisf.no

Levering av stoff:

Artikler og annet stoff sendes redaksjonen innen deadline, som e-post eller med vanlig post vedlagt diskett. Vi kan også ta imot fax eller vanlig post uten diskett.

Abonnement:

Abonnement på «Bibliotekaren» i 1997 koster kr.250,-. Beløpet betales inn til vår postgirokonto 0825.0817062, eller bankgirokonto 6039.05.64093. Merk talongen «Abonnement 97».

Annonser:

1/1 side kr.1.800,-
1/2 side kr. 900,-

Utgivelsesplan:

Nummer:	Deadline:	Hos medl.:
1 - 1997	20. des.	15. jan.
2 - 1997	29. jan.	12. febr.
3 - 1997	26. febr.	12. mars
4 - 1997	2. april	16. april
5 - 1997	29. april	16. mai
6 - 1997	28. mai	11. juni
7 - 1997	25. juni	9. juli
8 - 1997	6. aug.	20. aug.
9 - 1997	3. sept.	17. sept.
10-1997	1. okt.	15. okt.
11-1997	29. okt.	12. nov.
12-1997	26. nov.	10. des.

Av innholdet i dette nummeret:

Representantskapsmøte i AF s. 5

BF var representert ved leder Randi Rønningen og nestleder Turid Holtermann. Det var et udramatisk representantskapsmøte i år. Dramatikken hadde skjedd tidligere, med Lægeforeningens utmelding av AF.

Møte i forbundsstyret s. 6

Styret vedtok blant annet budsjett for 1997, med en total ramme på kr.2.277.000. Det budsjetteres med 800 yrkesaktive medlemmer på årsbasis i 1997.

Framgang og skuffelser lokalts. 8

Kari Elin Røyrane er leder av BFs lokallag i Sogn og Fjordane. Som så mange andre lokallagsledere, er hun den første som innehar vervet. Det er ingen lett jobb å gjøre alt for første gang. Vervekampanje for første gang. Gi råd til medlemmer om lokale forhandlinger for første gang. Arrangere medlemsmøte for første gang.

Hva gjør jeg i Gøteborg? s.10

Fredag 25. oktober ankommer jeg Gøteborg, byen jeg stadig forbinder med Bob Dylans guddommelige konsert i Scandinavium i 1980. Nå skal jeg til Svenska Mässan, vegg-i-vegg med Scandinavium. Forventningene mine går på å få meg noen messeinntrykk, noen seminarinntrykk og en god del redaktør-prat, skriver Bibliotekarens redaktør.

Livslang læring i det norske huset s.12

Norge har fått ny regjering, og statsminister Jagland har lansert «Det norske huset», som mange av oss iflg. en undersøkelse ikke er helt sikre på hva er for noe. Men én av bærebjelkene skal visstnok være kultur, forskning og utdanning, og her bør vel bibliotekene kjenne sin besøkelsestid, skriver Ingeborg i månedens Motzfeldt.

CD-ROM i bibliotek s.13

Når det gjelder CD-ROM i bibliotekene, er norske folkebibliotek som u-land å regne i forhold til danske bibliotek. Under en konferanse i Danmark nylig fremkom det at ett bibliotek der hadde 500 CD-ROM'er i samlingen. Det sist kjente antall CD-ROM'er i norsk folkebibliotek er 980 for hele landet, skriver Roar Sønbo Kristiansen fra A/L Biblioteksentralen.

NBF og gratisprinsippet s.14

Debattinnlegg fra Frode Bakken og Kristine Abelsnes, leder og nestleder i Norsk bibliotekforening.

Formidling og fritidslesing s.15

Ruth Skjævestad følger opp debatten om "all fritidslesingen som i alle år har ligget der som et lett press på bibliotekarstanden", som hun sier innledningsvis.

leder'n

RANDI RØNNINGEN, FORBUNDSLEDER

Det er bestandig spennende og utfordrende når det kommer nye utdanningsveier til en profesjon, spesielt for oss bibliotekarer som kun har hatt ett alternativ her i landet. Selv om det har foregått utvikling i den eksisterende utdanningen, føler de fleste av oss at vi har en viss oversikt over hva en nyutdannet bibliotekar er. Er de nye utdanningene vi nå ser starten på bra nok? Blir de som tar den "skikkelige" bibliotekarutdanningen? Er det ikke mer en EDB-utdanning enn et bibliotekarstudium? Disse og andre spørsmål får vi ikke svar på før noen er ferdig utdannet og vi møter dem i yrkeslivet. Men jeg synes det er all mulig grunn til å ønske alternative utdanninger velkommen.

Med utgangspunkt i de nye utdanningsveiene har BFs forbundsstyre diskutert hvilke kriterier som skal ligge til grunn for medlemskap i forbundet. I BFs paragraf 2 er det definert hvem som kan være medlem av BF. Det er enten de som har godkjent bibliotekareksamen eller bibliotekarstudenter ved Høgskolen i Oslo. I tillegg har styret åpnet for at de som studerer dokumentasjonsvitenskap i Tromsø kan tegne studentmedlemskap. Styret så ingen prinsipielle innvendinger mot å la studentene i Tromsø få status som studentmedlemmer. Når de en gang blir ferdig utdannet må vi ta stilling til om de oppfyller

kravene til ordinært medlemskap, på linje med de øvrige studentmedlemmene. Heller ikke for studentene ved HiO har vi noen garanti for at de til slutt blir bibliotekarer.

Når vi snakker om ulike utdanninger som til slutt kvalifiserer til ansettelse i et bibliotek, må vi skjelne mellom grunnlaget for medlemskap i BF og den kompetanse vi trenger i bibliotekene. Medlemskap i et profesjonsforbund må stille krav til formell utdanning. Men dette betyr ikke at vi må være skeptiske til nye typer utdanninger, selv om de kanskje ikke kvalifiserer til medlemskap i BF. Skal et bibliotek fungere godt må forskjellige oppgaver løses, oppgaver som krever ulike kompetanser. Det vil derfor være positivt med ansatte som har en annen utdanningsbakgrunn enn den vi kjenner fra Høgskolen i Oslo.

Så la oss ønske nye utdanningstilbud velkommen. Jeg tror det vi ser begynnelsen på nå, i Tromsø og Trondheim, vil berike miljøet vårt. Så får vi etterhvert se om de som har disse utdanningene kan opptas som medlemmer i BF.

"... la oss ønske nye utdannings-tilbud velkommen..."

BFs forbundsstyre:

Randi Rønningen (leder)
Menighetsfakultetets bibliotek
Boks 5144 Majorstua
0302 Oslo
Tlf.job: 22 59 05 22
Fax: 22 59 05 30
Tlf.priv.: 22 19 56 41
E-post: randi.ronningen@menfak.no

Turid Holtermann (nestleder)
Høgskolen i Sør-Trøndelag
Avdeling helse- og sosialfag
Ranheimsveien 10
7005 Trondheim
Tlf.job: 73 82 82 26
Fax: 73 82 82 01
Tlf.priv.: 73 91 11 59
E-post: turid.holtermann@ahs.hist.no

Siri Kolle (AU-medlem)
Fredrikstad bibliotek
Avdeling Onsøy
Onsøy

Steinar Lakså (styremedlem)
Meråker bibliotek
Meråker

Kari Lifjell (styremedlem)
Deichmanske bibliotek, Lesesalen
Oslo

Anne-Mette Vibe (styremedlem)
Norges idrettshøgskoles bibliotek
Oslo

Eli Wilhelmsen (styremedlem)
Nasjonalt læremiddelsenter
Oslo

Anne Woje (styremedlem)
Kvinnerad folkebibliotek
Husnes

Leikny H. Indergaard (styremedlem)
Rogaland fylkesbibliotek
Stavanger

BFs sekretariat:

Faglig sekretær: Sølvi Kristiansen
Adresse: Lakkegt.21,
0187 Oslo
Tlf.: 22 17 04 95
Fax: 22 17 04 96
E-post: bibforb@online.no
URL: <http://www.bibsent.no/bf/>

Ingen stortingsmelding om biblioteksektoren

Norsk bibliotekforening har mottatt brev fra Kulturdepartementet som svar på henvendelse etter NBFs landsmøte i mars i år. I svaret sies det blant annet at:

«Flere sentrale problemstillinger innenfor biblioteksektoren er nå under utredning eller behandling i departementet, så som IT og bibliotek og organisering av de nasjonale samordnende og rådgivende bibliotekoppgavene. Disse må finne sin løsning i overskuelig fremtid. På bakgrunn av dette finner vi det for tiden ikke naturlig å legge fram en stortingsmelding om biblioteksektoren. Vi har imidlertid merket oss Bibliotekforeningens synspunkter i saken, og vil ta disse med i vurderingene på et senere tidspunkt.»

Så spørres det hvor raskt det vil gå etter regjeringsskiftet.

Deichman strøket av Oslo kommunes langtidsbudsjett

I fjor så verden lys ut for Deichman: Kommunens økonomiplan fra 1996 til 1999 avsatte årlige beløp til biblioteket, til sammen 110 millioner kroner. Politikerne varslet dessuten enda flere penger fram til år 2000. Blant annet skulle Torshov og Lambertseter filialer rustes opp for 1,8 millioner, og rammebevilgningene til drift skulle påplusses 2 millioner.

I Oslos nye økonomiplan som gjelder fram til år 2000, er alt strøket: 1 million må spares inn på driftsbudsjettet neste år, og det er ikke avsatt en krone til nytt bibliotek. Biblioteksjef Liv Sæteren har i flere år ventet på en avklaring mht. hovedbibliotekets lokaler. Bygningen på Hammersborg er gammel og lite egnet til moderne bibliotekdrift. Flytting til Galleri Oslo ble ikke noe av.

Lokale forhandlinger - evaluering

Sølvi Kristiansen
Faglig sekretær i BF

De lokale forhandlingene rundt om i kommuner og fylkeskommuner er nå inne i avslutningsfasen. Frist for gjennomføringen av forhandlingene er satt til 1. desember 1996.

Det totale resultatet for bibliotekarene ved årets lønnsoppgjør er ikke klart før disse forhandlingene er sluttført. For at BF skal kunne evaluere oppgjøret for bibliotekarere

må også de lokale forhandlingene være ferdige.

BF sendte ut en veiledning for fremming av krav i midten av august. Vedlagt denne veiledningen var et kravskjema og et evalueringsskjema. For at BF skal kunne vurdere resultatet av dette tariffoppgjøret er det viktig at alle som har hatt krav inne ved de lokale forhandlingene fyller ut evalueringsskjemaet og returnerer det til BF, gjerne sammen med en kopi av protokollen. Det er ikke satt noen tidsfrist for dette, men vi ber om at dette sendes til sekretariatet så snart som mulig. ■

BF fokuserer på IT-kompetansen blant bibliotekarere

Bibliotekarforbundet har mottatt «Rapport fra NBFs arbeidsgruppe for bibliotek- og informasjonsteknologi» til høring, og har gitt følgende svar på den:

«Bibliotekarforbundet (BF) støtter de prinsipper og forslag til tiltak som kommer fram i rapporten. Vi er også enige i at NBFs rolle først og fremst er som pådriver og at andre må ta ansvaret for gjennomføring av tiltakene.

BF vil trekke fram ett område som vi finner spesielt viktig, nemlig oppbygging av kompetanse. Det er selvsagt viktig at profesjons-utdanningen tilpasser seg de krav til kompetanse som i dag kreves av en bibliotekar. BF vil imidlertid påpeke det store behovet for videreutdanning som finnes blant dagens yrkesaktive bibliotekarere. Bibliotekene vil i lang tid framover bli drevet av bibliotekarere som fikk sin utdanning fra en tid hvor informasjonsteknologi overhodet ikke stod på dagsordenen.

BF er enig med arbeidsgruppen i at det må ansettes andre yrkesgrupper enn bibliotekarere i bibliotekene. Men siden svært mange bibliotek, både fag- og folkebibliotek, har svært begrensede personal-

ressurser, vil dette for mange være umulig å få til. Derfor er det riktig, som gruppen sier, at bibliotekarere vil være avhengig av et samarbeid med IT-avdelinger i moderinstitusjoner og kommuner. For at dette samarbeidet skal fungere godt, er det imidlertid en forutsetning at bibliotekarene har et minimum av kompetanse. Vi må vite hva vi skal be om og hva vi kan krever av IT-eksperterne.

I rapporten heter det at det i tillegg til fire store finnes ca 50 andre biblioteksystemer i Norge. BF ser derfor positivt på forslaget om et teknologisk samarbeid som arbeidsgruppen foreslår. BF ønsker absolutt ikke monopol for ett system, men vil påpeke det uheldige i at svært mange av de mindre systemene ikke tilfredsstillers dagens krav. Dette gjelder spesielt brukerstøtte, oppfølging og videreutvikling. Hverken NBF eller offentlige bibliotekmyndigheter må bidra aktivt til at disse systemene holdes i live.

BF finner innholdet i rapporten svært viktig og forventer at NBF påvirker de rette instanser slik at tiltakene kan bli realisert.» ■

Representantskapsmøte i AF 8. november

Turid Holtermann
Avdelingsbibliotekar
Høgskolen i Sør-Trøndelag

Hver forening kan stille med to representanter på møtet, uavhengig av hvor stor foreningen er. Ved avstemninger blir stemmene vektet etter hvor mange medlemmer foreningene har. For BF stilte i år Randi Rønningen og Turid Holtermann.

Det var et uddramatisk representantskapsmøte i år. Dramatikken hadde skjedd tidligere, med Lægeforeningens utmelding av AF. Magne Songvoll holdt innledning om AFs situasjon, hvor han også kom inn på utmeldingen. Lægeforeningen er en stor forening med over 12.000 medlemmer, så utmeldingen har økonomiske konsekvenser for AF. Det ble likevel ikke foreslått noen stor kontigentøkning, man skal sette tæring etter næring og greie seg med det man har. Den lønnspolitiske offensiven, også kalt LPO, skal videreføres.

De fleste var tilfreds med årets oppgjør, men mente at kampen for et skikkelig oppgjør i 1997 blir hardere.

Songvoll holdt en appell om at foreningene må være flinkere til å verve medlemmer, og vi fikk fortalt ham i pausen at BF hadde økt sitt medlemstall med over 100% siden siste representantskapsmøte.

Det var i år ingen nye foreninger som søkte om opptak. Valg er det annet hvert år, og i år var det ikke valgår. I det hele tatt bekräftet årets møte at det intensjonsvedtaket om to-årige representantskapsperioder fra 1997 som ble enstemmig vedtatt var riktig. Alt arbeid og alle penger som blir brukt til et slikt møte som årets kunne vært brukt mere fornuftig.

Til slutt vedtok vi enstemmig en resolusjon framlagt av Anders Folkestad om betydningen av mere lønn til offentlig ansatte akademikere.

Landsmøtet nærmer seg

Før vi veit ordet av det er vi inne i et nytt år, og Bibliotekarforbundets landsmøte nærmer seg raskt. Fredag 18. april skal landsmøtet avvikles, i Oslo. Landsmøtet består av delegater valgt i BFs lokallag. Det er bare delegater som møter med tale-, forslags- og stemmerett. På vårt forrige landsmøte i 1995 var det også bare delegatene som hadde stemmerett, men alle medlemmer kunne møte og ta ordet. Vedtektene ble endret på det punktet, slik at det nå altså bare er delegater og inviterte gjester som kan møte på landsmøtet.

Forbundsstyret skal ha møte mandag 13. januar, for å forberede sakene som skal opp til behandling på landsmøtet. «Bibliotekaren» vil bli brukt til å spre informasjon om denne prosessen til medlemmene. Sakspa-

pir vil bli trykt når de er klare. Vi er selvfølgelig også åpne for debattinnlegg fra medlemmer og tillitsvalgte, om saker som skal opp på landsmøtet. Hvordan skal årets tariffoppgjør evalueres? Hvordan skal vi forholde oss til de forskjellige variantene av bibliotekarutdanning som vil dukke opp når vi skal rangere søkere til bibliotekarstillinger. Bør vi ha en felles holdning til det? Hva bør BF gjøre når det gjelder behovet for videreutdanning av bibliotekarer innen IT? Hvordan bør BFs kursvirksomhet være? Hva med organisasjonsspørsmålene: Skal BF fortsatt være kollektivt medlem i NBF? Hvordan komme videre i forhold til Forskerforbundet? Og hva med våre egne lokallag - bør de være færre og større?

RED ■

SPALTELANGS

Nå ser det også ut til at Byporttomta ved Oslo S vil glippe gjennom fingrene på kommunen. Eiendomsselskapet som skal bygge ut tomten har tilbudt en leieavtale, men ytterligere utredninger i byrådet trenerer saken. Deichman har med andre ord blitt politisk nedprioritert, og det går ikke bare ut over lokalitetene. Også personalmessig merkes konsekvensene av et barbert budsjett: Ett og et halvt årsverk er fjernet samtidig som tjenestebehovet er stigende. Publikum må nødvendigvis merke konsekvensene.

Ekstraboka - et kulturelt alibi

Som en oppfølger til Gert Nygårdshaugs kritikk av bokklubb-systemet, følger forfatterkollega Anne B. Rogdes uttalelser om ekstraboksystemet som hun ser som bokklubbens kulturelle alibi. Med utgivelse av ekstrabøkene ønsker bokklubbene å signalisere bredde, mens de i virkeligheten selger bøker på forfatterens navn. De fleste anerkjente norske forfattere har en eller gang fått utgitt en ekstrabok i en bokklubb. Men disse selger oftest ikke i mer enn et par hundre eksemplarer, mens hovedbøkene kan selges i flere titalls tusen. I dag vil alle lese det samme som naboen. Bokklubbene er med på å forsterke denne konformitetstrenden blant bokleserne. Denne leseratferden fører til polarisering rundt en 10-15 titler. Leserne tror de får det beste som utgis i Norge, men mister i virkeligheten muligheten til å velge fritt i og med at bøkene utgis i bokklubbene før de lanseres ordinært.

Lovforslag om ny bibliotekarutdanning i Danmark

Under et besøk ved Danmarks biblioteksskole i Aalborg i september, lovet kulturminister Jytte Henden at

SPALTELANGS

SPALTELANGS

det i det kommende folketingsår ville bli stilt lovforslag om en ny bibliotekarutdannelse. Og allerede ved Folketingets åpning ble forslaget nevnt i regjeringens nye lov-katalog. Her framgår det at formålet er å endre den nåværende bibliotekarutdannelsen i retning av en informasjonsvitenskapelig utdanning med et bredere spekter og større fleksibilitet. Videre heter det at forslaget innebærer at Danmarks biblioteksskoles utdanningsstruktur vil svare til universitetenes. Dette ligger nært opp til de forhåpninger bibliotekmiljøet har gitt uttrykk for.

Positive signaler fra Jagland

NBFs leder Frode Bakken sier i et intervju med Aftenposten at han er optimistisk etter å ha lest det første intervjuet med den nye statsministeren i VG Søndag. Så vidt han kjenner til er det første gang en norsk statsminister markerer seg så positivt i bibliotekspørsmål. Jagland skriver i sin egen bok «Brev» bl.a. at folkeopplysning er en vei til frigjøring, og støtter opp om gratisprinsippet for bibliotek tjenester som så ettertrykkelig ble knesatt på NBFs ekstraordinære generalforsamling i høst. Jagland har dessuten vist stor interesse for etableringen av et nytt nasjonalbibliotek på Drammensveien i Oslo, etter at en endelig utskillelse fra UB kan komme til å skje før årtusenskiftet. Det er også knyttet store forventninger til den nye regjeringen mht. effektiv organisering og bedre samordning innen offentlig sektor med henblikk på å oppnå samfunnsmessige gevinster. En ny og mer effektiv organisering av sentrale statlige bibliotekorganer kan ses i sammenheng med dette.

I et gratulasjonsbrev til statsminister Jagland datert 1.11.96 understrekes forhåpningene til den nye regjeringen igjen fra NBFs side.

Møte i forbundsstyret

1.november møttes forbundsstyret til sitt femte møte for året. Gjennomgang av stoda for lønnsoppgjørene var første sak. Evaluering blir foretatt først etter at de lokale forhandlingene er vel over. Hovedtariffavtale vil bli sendt alle medlemmer så snart den er ferdig opptrykt. Strategier for mellomoppgjøret neste år ble drøftet. BF skal ha møte med FBF om dette 4.desember.

Lokallagenes funksjon var neste sak, der lokallagenes høringssvar på forbundsstyrets forslag til mandat for lokallagene ble drøftet. Det var enighet om at denne saken må opp på landsmøtet. Steinar Lakså, Eli Wilhelmsen og Sølvi Kristiansen utgjør et utvalg som skal forberede saken for landsmøtet.

Spørsmålet om BFs holdning til søndags-åpne bibliotek skapte frisk debatt. Turid Holtermann innledet med utgangspunkt i situasjonen i Trondheim. Vedtaket ble slik: «Bibliotekarforbundet er positivt til forsøk med søndagsåpne bibliotek. Det er imidlertid en forutsetning at: 1) Personalet er involvert i planarbeidet, slik som forutsatt i Hovedavtalen, og 2) En kommer fram til tilfredsstillende kompensasjonsordninger for de som berøres. Saken må også sees i sammenheng med den totale ressurs-situasjonen i biblioteket.»

Forbundsstyret vedtok budsjett for 1997. Fra 1.1.97 blir årskontingenten for fullt betalende medlemmer kr.2.880 (kr.240 pr.mnd.).

Redusert kontingent blir kr.2.160 (kr.168 pr.mnd.). Styret budsjetterer med 800 yrkesaktive medlemmer på årsbasis i 1997. Kontingentinngangen til BF blir da på kr.2.217.000. I tillegg kommer mindre innteksposter på tilsammen kr.60.000 (annonser, abonnement og renter). Den største posten på utgiftssida er lønn og sosiale utgifter, på kr.590.000. Kontingenten til NBF er budsjettert med kr.272.000. Ordinær kontingent til AF, pluss tilskudd til AFs lønnspolitiske offensiv, er budsjettert med kr.200.000. «Bibliotekaren» skal ha kr.250.000, kurs kr.200.000 og møter/reiser kr.200.000. Kontorhold drar avgårde med kr.160.000, lokallagene med kr.140.000 og arrangement av landsmøtet kr.100.000. Til konfliktfondet er det planlagt satt av kr.80.000. Dette gir kr.85.000 til diverse-posten.

Av andre saker som det ble fattet vedtak i på forbundsstyremøtet nevnes summarisk: Forbundsleder Randi Rønningen ble innvilget frikjøp i ¼ stilling for perioden 1.1.97 - 30.4.97. Bibliotekarstudentene ble innvilget kr.1.000 til deltakelse på en nordisk konferanse for bibliotekarstudenter i Borås. Faglig sekretær Sølvi Kristiansen får dekket kurs og kursmateriell for inntil kr.20.000 for å ta et grunnfag innenfor organisasjonslære. Og så ble Randi Rønningen og Turid Holtermann utpekt til å representere BF på AFs representantskapsmøte.

RED ■

Bibliotekarer i skjønnlitteraturen

I skjønnlitteraturen finner vi bibliotekarer som hoved- og bipersoner i en rekke bøker. Noen ganger som levende mennesker, noen ganger som klisjéer. Som yrkesgruppe finner vi roller vi kan identifisere oss med, vi kan dukke opp i underlige sammenhenger eller som rene kulisser.

Litteraturens behandling av bibliotekarer kan gi et interessant blikk på en yrkesgruppe som nordmenn flest har et forhold til. Hvordan behandler forfatterne de yrkesutøverne som sprer bøkene deres til befolkningen?

Disse spørsmålene vil vi prøve å gjøre til gjenstand for behandling i et eget tema-

nummer av Bibliotekaren neste år. Vi vil se på romaner, noveller og lyrikk, med sideblikk på faglitteraturen og underholdningskulturen i fjernsynet og på kino.

For å få til dette er vi avhengige av at våre lesere er aktive i å tipse redaksjonen om forekomster av bibliotekarer i litteraturen. Send brev eller epost med referanser. Send også gjerne kopi av enkeltsider, viss det gir mening. Har du spesielle kunnskaper om dette, vil vi gjerne ha kontakt med deg. Vi er også interessert i å få tips om navn på andre som kan bidra.

RED ■

NBF-medlemskapet

Sølvi Kristiansen
Faglig sekretær i BF

Bibliotekarforbundet er kollektivt tilsluttet NBF. BFs medlemmer er fullverdige medlemmer i NBF med samme rettigheter og plikter som direkte medlemmer.

NBF sender i slutten av november ut informasjon og kontingentkrav for 1997 til direkte medlemmer. BF sentralt betaler inn kontingent for medlemmene til NBF. Våre medlemmer vil derfor ikke motta kontingentkrav fra NBF. Kontingenten for 1997 er kr. 310,- (For studenter og arbeidsledige er kontingenten kr. 185,-).

I 1996 var det mulig å abonnere på Bok og Bibliotek som en del av NBFs tilbud til medlemmene, og man fikk tidsskriftet til redusert pris. Etter 1.1.1997 må man abonnere på dette tidsskriftet direkte hos Statens Bibliotektilsyn. Bibliotekforum er fortsatt inkludert i medlemskapet.

Ordningen med kjøpebok er fortsatt gjeldende, men selve boken finnes ikke lenger. Direkte medlemmer legger fram kvittering for betalt kontingent for å få benytte denne ordningen. BFs medlemmer vil i løpet av januar/februar motta en bekreftelse på medlemskapet i NBF. Dersom noen har behov for en bekreftelse før utsendelsen av disse, eller andre spørsmål i forbindelse med BFs kollektive tilslutning til NBF, kan BFs sekretariat kontaktes.

Første medlemsmøte i Sogn og Fjordane lokallag av BF

Eva K. Nergård
Bibliotekar, Høgskulen i Sogn og Fjordane

Det første medlemsmøtet for BF-medlemmer i Sogn og Fjordane ble avholdt i Sogndal 22.oktober 1996. Fra Oslo kom faglig sekretær Sølvi Kristiansen flyvende for å orientere om det nye stillingsregulativet i kommunene, lønnsoppgjøret og de lokale forhandlingene som nå er på trappene.

11 medlemmer fra nær og fjern fant veien til Kulturhuset og Sogndal bibliotek i den mørke og regntunge høstkvelden. Innimelom orienteringen ble det tid til både generelle og mer spesielle spørsmål og problemstillinger - kaffe og litt å «biteti» ble det også. Sølvi hadde svar på alt, og medlemmene kunne dra hjem proppet med informasjon og tips til de forestående lønnsforhandlingene. Det kan nok komme vel med, og vi sier bare lykke til!

Et knippe deltakere på medlemsmøtet i Sogn og Fjordane BF. Fra venstre: Kari Elin Røyrane (fylkesbiblioteket), Marie Dombestein (sjukehusbiblioteket), Ingrid Dræge (fylkesbiblioteket) og Astrid Sandnes (høgskulebiblioteket). (Foto: ekn)

SPALTELANGS

Strid om bokdistribusjon

Konkurransetilsynet krever at de fire store forlagene Aschehoug, Gyldendal, Universitetsforlaget og Cappelen innen 20. november har kommet fram til en møtedato med Emo/Libris ad bokdistribusjon. Papirgrossisten Emo og bokhandlerkjeden Libris ønsker nemlig å opprette egen distribusjon til Libriskjeden, noe de store forlagene har avvist. De sitter i dag med monopol på bokdistribusjonen: Cappelen via Sentraldistribusjon, de andre via Forlagssentralen som har hele 75% av markedet.

Konkurransetilsynet forlanger i tillegg at Forlagssentralen avvikler sine forhandleravtaler som binder et forlag til å distribuere alle sine bøker gjennom Forlagssentralen. Et forslag til ny forhandleravtale skal framlegges innen 10. desember. Det er imidlertid fortsatt bransjeavtalen som gjelder, og det er det enkelte forlag som selv betaler for frakt og er kunde hos distributørene.

Skribentene får eget fellesorgan

Det rustes til kamp for å bevare opphavsrettighetene i de nye elektroniske mediene. Samarbeidsorganet blir sannsynligvis hetende LINO, og dets oppgave blir å klarere opphavsrettigheter ved viderebruk. Dette er særlig aktuelt ved bruk av åndsverk i de nye digitale mediene, som Internett, CD-rom og databaser. Poenget er å sikre forvaltning av rettigheter som ikke er registrert gjennom primæravtalene mellom forfatterne og forlagene. Det understrekes at det er frivillig for skribentene å melde seg inn i LINO. Det vil også være en fordel for sekundærbrukerne av åndsverk at de kan henvende seg til én aktør, i stedet for mange. Forlagene er imidlertid skeptiske idet de ser det som en oppsplitting av rettighetsforvaltningen. Både journalister, kritikere, dramatikere og oversettere er

SPALTELANGS

representert i LINO. Norsk journalistlag har tidligere fått gjennomslag for at journalistene skal motta et fast beløp på kr 1000 i året for gjenbruk på Internett.

Kvinnor@Internet

Ana L. Valdes, forfatter og journalist, har via forlaget Bonnier datamedia utgitt en håndbok for kvinner (og andre reddharer...) om nettopp kvinner og Internett. Her gir hun en gjennomgang av hvordan IT har utviklet seg i Sverige sammen med en presentasjon av noen av datahistoriens, Internetts og cyberrommets forgrunnsfigurer. Det fins informasjon om sikkerhetsspørsmål, sensur og ytringsfrihet, anvendelige nybegynnerråd og side opp og ned med interessante webadresser.

BIBSAMnytt nå kun på Internett

Det svenske bibliotektidsskriftet BIBSAMnytt eksisterer ikke lenger i trykt utgave. Papirutgaven har blitt redusert til et informasjonsblad med en innholdsfortegnelse over de seneste publiserte artikler som i sin fulle lengde bare fins på Internett. Den nye elektroniske utgaven av BIBSAMnytt benytter seg i utstrakt grad av henvisninger til steder på nettet der man kan finne mer informasjon om de emner som behandles i «bladet». BIBSAMnytt fins på adressen: <http://www.kb.se/bibsam/bibnytt/bnyarkiv.htm>

IBMs internasjonale utdanningsallianse

IBM har alliert seg med over 30 universiteter i USA, Canada, Sør-Amerika og Australia for å utvikle et internasjonalt utdanningsnettverk hvor

SPALTELANGS

Både framgang og skuffelser i det lokale BF-arbeidet

Kari Elin Røyrane er leder av BFs lokallag i Sogn og Fjordane. Som så mange andre lokallagsledere, er hun den første som innehar vervet. Det er ingen lett jobb å gjøre alt for første gang. Vervekampanje for første gang. Gi råd til medlemmer om lokale forhandlinger for første gang. Arrangere medlemsmøte for første gang.

Men Kari Elin har gjort sine saker bra. Det er over 20 medlemmer i lokallaget. Omlag halvparten av dem møtte til lokallagets medlemsmøte i Sogndal, en kveld i slutten av oktober. (Eva K. Nergård har skrevet et kort referat fra dette møtet på foregående side.)

Hvordan opplever en lokallagsleder vervet sitt nå, ett år etter at det lokale arbeidet i BF kom igang? Vi tok en prat med Kari Elin Røyrane, til daglig distriktsbibliotekar ved Sogn og Fjordane fylkesbibliotek.

- Er det flere bibliotekarer igjen å verve i Sogn og Fjordane?

- Ikke så veldig mange. Det er et ganske lite og oversiktlig miljø, så vi får fort greie på nye ansatte både i kommunale og statlige bibliotek.

- Var du fornøyd med oppmøtet på medlemsmøtet i oktober?

- Ja, jeg synes det var veldig bra oppmøte. Det er store avstander i Sogn og Fjordane, så vi kan ikke regne med at alle møter. Det var et engasjerende tema vi tok opp, med de lokale lønnsforhandlingene. At vi fikk besøk av BFs faglige sekretær Sølvi Kristiansen var nok også et trekkplaster.

- Legger forbundsstyret i BF tilstrekkelig vekt på lokallagene?

- Nå har vi hatt mandatet for lokallagene

til uttalelse, og jeg er ganske enig med forbundsstyret i det de legger opp til når det gjelder det lokale arbeidet. Jeg tror det er viktig at vi bygger opp lokalapparat nå med en gang, og ikke venter med det. Vi må ta ansvar for å få til samarbeid med andre AF-forbund kommunalt. Og det er jo den tyngste jobben egentlig, for vi er ikke vant med å ta ansvar for egen fagforening. Når vi tidligere var med i Norsk Kommuneforbund var det alltid andre som gjorde jobben. Nå må vi være mer aktive selv. Det er noe nytt. Og utfordrende.

- Er det overlevert mange krav fra BFere til de lokale forhandlingene?

- Forbundsstyret i BF gikk ut med skriv til alle kommunale medlemmer og oppfordra dem til å sende inn krav. Men jeg har ikke den hele og fulle oversikten over dette. Jeg har hatt en del spørsmål pr. telefon om hvordan en skal forholde seg, så jeg kjenner til noen av kravene. Dessuten ville vi distriktsbibliotekarene på fylkesbiblioteket også sendt inn krav til de lokale forhandlingene, om vi hadde visst resultatet av justeringsoppgjøret tidligere. Vi hadde fått sterke signal fra arbeidsgiver om at vi ville få et par lønnstrinn mer enn det vi endelig havnet på.

- Så der ble dere skuffet?

- Veldig skuffet! Vi var lovet plassering på 8.2 eller 8.3 i det nye regulativet. Dette var sagt så tydelig fra personalavdelinga i fyl-

keskommunen, at vi fant det riktig ikke å fremme krav ved de lokale forhandlingene. Når det viser seg at de plasserer oss på 8.1, etter at fristen for inn-sending av lokale krav er gått ut, føler vi oss lurt.

- Hvordan er samarbeidet med andre AF-forbund og i 13-gruppa?

- I kommune har jeg inntrykk av at de strever, fordi de er så få. I Gloppen kommune for eksempel, vet jeg at de kun hadde ett medlem i 13-gruppa i tillegg til bibliotekaren. Og han var i tillegg politiker, så det var veldig vanskelig å få i gang samarbeid der. Men i 13-gruppa i fylkeskommunen har vi fått til et organisert samarbeid.

- Hvordan er forholdet mellom BFs lokallag og NBFs lokallag i Sogn og Fjordane. Er det noen problemer der?

- Nei, det er helt uproblematisk.

- Er det god tilgang på bibliotekarer til ledige jobber i Sogn og Fjordane?

- Jeg har inntrykk at jobbene i høgskolen virker attraktive. Men i kommunene sliter de med å få fagutdanna folk. Det er mitt inntrykk at det har gått tilbake der. På fylkesbiblioteket hadde vi ledig sjefstilling, og da var det 3 eksterne søkere. Så jeg syns alt i alt at vi har et visst rekrutteringsproblem, ja.

- Blir det oppretta nye bibliotekarstillinger

BF-leder i Sogn og Fjordane Kari Elin Røyrane, flankert av distriktsbibliotekar-kolleger etter endt økt på bokbåten. Ingrid Dræge (t.v.) og Gunnvor Schei (t.h.). De trives i jobben, men er skuffet over lønna arbeidsgiver gir dem etter årets justeringsoppgjør. (Foto: ebe)

i Sogn og Fjordane, eller er det nedskjæringer?

- Den videregående skolen i Sogndal har fått sin første fagutdannede bibliotekar. Vi håper at andre videregående skoler følger etter. Det er oppretta ny bibliotekarstilling i Eid kommune. Men samtidig sa de opp avtalen om bokbuss-kjøring i kommunen. Det virker som det prioriteres hardt, skal en satse på f.eks. en ny stilling, må det skjæres en annen plass.

SPALTELANGS

studenter og universiteter kan dele ressurser og utveksle informasjon. Tiltaket er en del av IBMs plan for å skape allianser mellom seg selv og en rekke nærings- og samfunnssektorer. IBM Global Campus er et større fremstøt innen elektronisk utdanning.

I tillegg til å gjøre høyere utdanning tilgjengelig uten geografiske hensyn, håper IBM naturligvis å selge data-maskiner og programvare. IBM Digital Library skal sørge for databasert multimedia som kan distribueres internasjonalt på nettverk, mens Think Pad University vil distribuere bærbare maskiner til studenter og fakulteter. Maskinene kan kjøpes eller leies. Ved hjelp av systemet vil studentene kunne vurdere tilbud, delta i seminarer og betale gebyrer. Fakultetene vil kunne samarbeide om kurser og dele informasjon og andre ressurser.

Emner i skjønnlitteratur

Biblioteksentralen har nå lagt en elektronisk versjon av Bind 3 Ungdomsbøker i serien «Emner i skjønnlitteratur» ut på nettet. Den er tilgjengelig via deres hjemmeside på Internett med adressen: <http://www.bibsent.no/>

Utvalget av bøker er gjort med tanke på elever på ungdomsskoletrinnet, men både yngre og eldre vil finne innførsler av interesse. De fleste bøkene har relevante alderskoder fra de veiledende listene til Det rådgivende utvalg for barne- og ungdomslitteratur og har kommet på norsk etter 1975. Innførslene har emneord og korte annoteringer, og listen henvider seg både til bibliotekarer, skolebibliotek, lærere, foreldre og andre som har med ungdom å gjøre.

Bokanmeldelser

En nyetablert oversikt over bokanmeldelser fra norske aviser og tidsskrifter er kommet på nettet. Anmel-

RED ■

SPALTELANGS

delsene omfatter hovedsakelig bøker som har kommet ut i 1996, og forfatterregisteret er meget godt utbygd. Søkjetjenesten er enkel, rask og funksjonell. Adressen er: <http://home.sn.no/~torsts/norbokweb/>

Slekt på Internett

Nasjonalbiblioteket i Rana har lagt Teleslektssidene sine ut på nettet. På den måten kan man via sin egen datamaskin finne fram i slitasjeutsatt materiale fra kirkebøker og arkiver. Foreløpig er folketellingen fra 1900 ferdigregistrert og 1865-tellingen er også godt i gang. 1,7 millioner personposter er registrert, og flere er underveis. Internettssidene er ordnet med geografisk avgrensning via fylkesnivå til kommunenivå, og kan nås på adressen: <http://teleslekt.nbr.no>

Lokaltakst overalt

Telenor lover lokaltakst for alle Internettbrukere i Norge fra 1. juni 1997, uansett hvor i landet man måtte bo. Idag betaler mange brukere fjern-takst. Nå skal imidlertid Telenor bruke 100 millioner kroner på å bygge et helt nytt stamnett for Internett, skriver Nationen. Det betyr at oppringning skal koste det samme uansett hvor du bor, sier informasjonssjef Lise Gullberg i Telenor.

Overgang til danMARC2 skal revurderes

Statens bibliotekstjeneste i Danmark har besluttet å sette i gang en undersøkelse av de faglige og økonomiske konsekvenser av å innføre fellesformatet danMARC2. Beslutningen kommer på et tidspunkt hvor tidsplanen for innføringen av det nye formatet alt er fastlagt. Bakgrunnen er at det er reist tvil om hvorvidt det er

Hva gjør jeg i Gøteborg?

Det store treffet for verdens bibliotekfolk er neste år lagt til København. IFLA '97 går av stabelen i månedsskiftet august-september. Seks dager med konferanser, seminarer og utstilling. Kanskje den nordiske bibliotekpresse burde benytte anledningen til å markere seg her, tenkte Per Nyeng. Som redaktør i det danske Bibliotekarforbundets blad «Bibliotekspresen» var ikke det noen unaturlig tanke. Han skrev brev til oss andre redaktører. En felles stand, foreslo han. En møteplass for all verdens bibliotekpressfolk, antydet han. Var vi interessert?

Ja, slett ingen dum ide, svarte vi. Innen rimelighetens grenser. Og Per Nyeng inviterte oss bibliotekblad-redaktører i Norden til arbeidslunsj i Gøteborg, i samband med Bok og bibliotek-messen der i oktober. Bok og bibliotek, Bibliotekforum og Bibliotekaren fra Norge. Kirjastolehti fra Finland. Biblioteksarbejde, Bogens Verden, Kort sagt, DF-revy og Bibliotekspresen fra Danmark. Og selvfølgelig Scandinavian Public Library Quarterly.

Fredag 25. oktober ankommer jeg Gøteborg, byen jeg stadig forbinder med Bob Dylans guddommelige konsert i Scandinavium i 1980. Nå skal jeg til Svenska Mässan, vegg-i-vegg med Scandinavium. Forventningene mine går på å få meg noen messeinntrykk, noen seminar-inntrykk og en god del redaktør-prat.

Jeg begynner meg å orientere meg i billett-systemet på messen. 800 svenske kroner for en dags seminarer, billetter til enkeltseminar selges ikke. Jeg gjør meg så enfoldig, skuffet, fattig og norsk som jeg kan og får et tilbud på 400 kroner. Dyrt nok. At mine nordiske redaktør-kolleger seinere forklarer meg at de kommer gratis inn som pressefolk, gjør at jeg ser på meg selv som, ja, enfoldig, skuffet, fattig og norsk.

Utstyrt med billett oppsøker jeg seminaret «Biblioteken, kunskapen och demokratin».

Her skal Sveriges utdanningsminister Carl Tham lede en samtale om utfordringene i UNESCOs bibliotekmanifest. I panelet møter vi botswanske Kay Reseroka (leder av IFLAs Afrika-seksjon), Dr. Preeyanuch fra utdanningsdepartementet i Thailand, Barbro Thomas fra det svenske kulturrådet og brasilianske Elizabet De Carvalho, som er ansvarlig for IFLAs Latin-Amerikakontor i Sao Paulo.

Noen titalls mennesker er møtt opp i en sal som kunne romme mange hundre. Det er ikke gunstig for stemninga på noe seminar. I tillegg snakker to av paneldeltagerne en engelsk-variant som er vanskelig å forstå. (Jeg mistenker thai-språket for å ha stumme k-er, muligens stumme s-er også. Når dr. Preeyanuch uttaler «buu» mener hun sannsynligvis «books».) På minussiden må også regnes at alle høres ut til å lide av konferansesyken, der honnørord og korrekte formuleringer står i kø, mens konkretisering av analyser, kunnskaper eller meninger uteblir. Spesielt er dette tydelig hos representanten fra Latin-Amerika. Men den svenske ministeren er den perfekte vert og roser alle innlegg for å være svært interessante og opplysende!

Ettersom dette er min første nærkontakt med IFLA, blir jeg betenkt. Seminaret ser jo interessant ut på papiret. Men det viser seg å gi svært lite utbytte. Kvalitetssikring av møter, seminar og konferanser er for såvidt en universell mangelvare. Men med tanke på IFLA -97, er det spesiell grunn til å se på om man frakter hundrevis av bibliotekarer halve jorda rundt for så meningsløse arrangement. Jeg har aldri vært på IFLA-møte. Kanskje de er gode? Kanskje jeg bør holde kjeft om min skepsis, kanskje jeg bør oppleve IFLA-møtet i København først? Jeg bør nok det.

Uansett er det slik for meg at selv de beste konferanser, seminarer og møter gir sitt største utbytte i form av egne assosiasjoner under foredragene og de gode samtaler i pauser og etter at programmet er ferdig. Tro

mot denne erfaringen, prøver jeg å prate opp noen svensker på vei ut fra seminaret. Men de søta brødrene er sure. Jeg nullstiller meg selv og surrer som en bie fra stand til stand på messa en stund. Følgende kan meldes:

Folkebiblioteket i Linköping brant ned i september, og med det forsvant også unike samlinger. Gratis stands plass er messearrangørens håndrekning til biblioteket, som har kjørt bokbussen sin inn i messehallen. Lenger innover finner jeg en rekke antikvariat. De selger sine bøker her, forøvrig på linje med forlag og bokhandlere. Det er mer praktisk enn bokmessa i Oslo, men det er også litt mer kommers. Jeg vet ikke hva som er viktigst. Neste stopp er Mikromarcs leverandør i Sverige, som fall-

(Foto: ebe)

byr promiseware så det suser. Ut i vrimmelten igjen treffer jeg plutselig på Leikny Indergaard og Anne Liv Tønnessen, som er i Gøteborg for å markedsføre «Fantasiens spiskammer», den nordiske barne- og ungdomslitteratur-konferansen som skal være i Stavanger i februar neste år.

Men klokka nærmer seg tolv. Jeg finner Per Nyeng og redaktør-kollegaene mine. Sammen vandrer vi til en hyggelig restaurant der vi benker oss rundt et langbord. I løpet av en times tid drar Per oss gjennom en dagsorden på 10 punkter, parallelt med at bestillinger på mat og drikke blir tatt opp. Vi spiser og drikker, de første må rekke fly hjem, enda noen må avgårde til andre avtaler, og så er det hele oppløst. Før jeg får summet meg, sier jeg farvel til den siste redaktør. Det er da, stående ensom og forlatt på Kungsportsavenyn, jeg må spørre meg selv: Hva i all verden gjør jeg i Gøteborg?

Jeg returnerer til bokmessa. Stikker sånn passe motivert innom standen til

bibliotekshøgskolan i Borås. Et miniseminar om samarbeid mellom bibliotekarer og journalister frister litt. Det foregår i et glassbur på knappe 10 kvadratmeter midt inne på messeområdet. Det føles som all messestøyen reflekteres i taket og ned i hodene våre. Det er Anna-Karin Augustsson som skal presentere sine tanker på dette temaet. Hun kjenner de tre andre seminar deltagerne, så de spør med genuin nysgjerrighet hvem jeg er. Riktig familært blir det i glassburet. Og Anna-Karin har en grei gjennomgang, der hun blant annet påpeker den bitre sannhet at journalister er personligheter, mens bibliotekarer er grå tjenesteytere.

Tilbake på hotellet stryker jeg i vestibylen forbi Mona Sahlin, med mindre enn en halv meters klaring. Et klart høydepunkt på Gøteborg-turen så langt! Men seinere på kvelden kom det virkelig kulturelle høydepunktet. På Nefertiti jazzklubb fikk jeg oppleve den svenske gruppa The New Tango Orchestra. Maken til friskt og originalt uttrykk skal du lete lenge etter. Det er åpenbart ikke bare finnene som kan spille sin egen tango her i Norden.

Det celebre, og det komiske, høydepunktet kommer dagen derpå: Jeg blir sittende bak Anne Holt på flybussen! Det var det celebre. Det komiske lå i samtalen jeg overhørte hun hadde med et forlagsmenneske ved siden av seg.

Lett omtumlet av ny regjeringsdannelse i Norge og noen dagers utlendighet, spør forlagsmennesket Anne Holt om hvem som ellers er kommet inn i regjeringen. For den nybakte politiker er dette et vanskeligere spørsmål enn kirkeasyl-sakene. Hun kommer på Berntsen og Opseth, tenker seg hardt om og forkynner at Dag Erik Pedersen er blitt landbruksminister. Vi synes det virker lovende at et regjeringsmedlem ikke kjenner Aps tidligere partisekretær.

Men tilbake til det eksistensielle spørsmål: Hva gjør jeg i Gøteborg? Jeg står på Landvetter flyplass, ferdig med oppholdet og føler meg ille til mote. Mine forventninger til oppholdet er langt fra innfridd. Jeg har knapt fått snakket med mine redaktør-kollegaer. Seminarene jeg oppsøkte ga lite utbytte. Men jeg har fått en anledning til å spørre «Bibliotekaren»s lesere om de også føler at møte-, konferanse- og seminar-virkosomhet i det store og hele er for lite kvalitetssikret. Og jeg har fått høre fenomenal tango.

RED ■

SPALTELANGS

fornuftig å konvertere til danMARC2. Katalogdatarådet, som er rådgivende overfor SBT, har fremmet et forslag om i stedet å innføre USMARC. Arbeidet med nye katalogiseringsregler fortsetter imidlertid uforstyrret.

Nord-Sør biblioteket i Stavanger

NBF har sendt et brev til Statens bibliotekstilsyn med kopi til KUD, KS og Stortingets familie-, kultur- og administrasjonskomite der det påpekes at det ikke er satt av midler til videre drift av biblioteket etter 1. januar 1997.

Nord-Sør biblioteket har vært drevet som et prosjekt i tre år, og har i løpet av denne perioden blitt et viktig ressurscenter for distribusjon av litteratur om alle typer 3.verden-spørsmål for folkebibliotekene og for skolebibliotek over hele landet. Behovet for et slikt tilbud er stort, og må ses i sammenheng med lignende kompetansebibliotek som Miljøbiblioteket i Steinkjer, Europabiblioteket i Trondheim og Det flerspråklige biblioteket i Oslo. Kompetansebibliotekene må ses på som en statlig oppgave og bør finansieres med statlige midler.

I den grad Nord-Sør bibliotekets videre drift ikke kan innarbeides i statsbudsjettet for 1997, mener Norsk Bibliotekforening at tiltaket i 1997 må videreføres innenfor rammene av de midler Statens bibliotektilsyn disponerer. I 1997 bør så SB bidra til en sterkere fokusering av kompetansebibliotekenes rolle i biblioteknettverket og trekke inn flere aktører i arbeidet med å sikre dem en permanent drift.

Forskerforbundet og legene

Forskerforbundet melder at de er blitt enige med Lægeforeningen om å forsøke å få til en ny dobbelt-medlemskapsavtale fra årsskiftet, til tross for legenes utmelding av AF!

Livslang læring i det norske huset

Ingeborg Motzfeldt
Hovedbibliotekar, Høgskolen i Tromsø

ansvarsforhold, biblioteksamarbeid og økonomi. Det er nok likevel et stykke vei å gå før dette blir realisert og fungerer i praksis - og det handler som vanlig om penger.

Problematikken ble også diskutert på hovedbibliotekarmøte for de regionale høgskolene i slutten av oktober. Mange av oss i høgskolene har nok et litt «vanskelig» forhold til fjernundervisningen. Vi føler at vi har et ansvar også for disse studentene, men vi mangler ressurser til å gi dem skikkelige tjenester, enten det skal skje direkte fra høgskolebiblioteket eller i en annen form for samarbeid med folke- og fylkesbibliotek. Høgskolene er utsatt for nedskjæringer, og det forplanter seg nedover i alle ledd, også til bibliotekene.

Likevel er det først og fremst *undervisningsinstitusjonens* ansvar å sørge for at fjernstudentene får bibliotek tjenester. Det er den, ikke biblioteket, som stadig tilbyr nye fjernundervisningsopplegg. Det er den som får rammebevilgninger i forhold til studenttall, eller mottar betaling for å stå som faglig ansvarlig for undervisningsopplegg i regi av andre. Mange ser nok ennå ikke dette ansvaret, og skjønner ikke at studenter som ikke er fysisk nærværende på lærestedet likevel har behov for, og krav på, bibliotekets tjenester.

Nå bør jo også kommunene, gjennom folkebibliotekene, ta et ansvar for sine studerende innbyggere. Det er likevel vanskelig for et lite folkebibliotek å bygge opp studiesamlinger etter hva varierende enkeltstudenter eller grupper studerer fra år til år. Dersom studentene bor enkeltvis omkring i forskjellige kommuner er det heller ikke så enkelt å satse på løsninger med depotsamlinger e.l.

En annen sak er at enkelte folkebibliotek kan være for snille mot fjernstudentene. De låner gladelig inn pensumlitteratur fra nær

og fjern - litteratur som høgskolebibliotekene ofte ikke låner ut, men forutsetter at studentene kjøper selv. Her er det nødvendig å bevisstgjøre de ansatte i folkebibliotekene. Det er ikke noe mål å skaffe alle studenter all pensumlitteratur gratis!

Jaglands norske hus er ikke et fysisk hus - og etterhvert er ikke nødvendigvis biblioteket det heller. Vi har Internett, og en stor IT-satsning skal få folkebibliotekene knyttet til det. Foreløpig er det likevel heller referansene enn selve litteraturen man får tak i via nettet. Etterpå må vi stadig foreta tungvinte og relativt dyre fjernlån. *Elektronisk publisering* blir neste skritt.

Mange høgskoler produserer kompendier, rapporter o.l. som kopieres opp og selges til studentene til selvkost. Et alternativ kan være å legge dem ut på nettet, slik at den enkelte kan velge å skrive dem ut, og evt. betale et tilsvarende beløp for bruk av skriver som man før måtte betale for kopien. Da vil alle som har tilgang til en PC med nettilknytning (f.eks. i det lokale folkebiblioteket) ha lik tilgang til dette materialet. Man slipper å sende fysiske dokumenter i posten.

Likevel er det neppe realistisk at man skal gjennomføre et studium bare vha. det som institusjonens egne ansatte, og enkelte idealister, produserer og publiserer på nettet. Forlagene og opphavsrettsorganisasjonene kjemper for sine (økonomiske) interesser. Vi har dessuten en viss interesse av at det foretas en eller annen form for kvalitetskontroll av det som publiseres, enten det er de tradisjonelle forlagene eller andre som står for dette. Derfor må vi være forberedt på at også den elektroniske litteraturen vil koste penger. Det vi trenger, er egnede betalingssystemer for bruken av den.

Det gjenstår å se om regjeringen vil ta konsekvensene av at verken utdanning eller bibliotek tjenester er gratis. Visjoner er vel og bra, men skal de realiseres må det satse mer enn ord.

Norge har fått ny regjering, og statsminister Jagland har lansert «Det norske huset», som mange av oss iflg. en undersøkelse ikke er helt sikre på hva er for noe. Men én av bærebjelkene skal visstnok være kultur, forskning og utdanning, og her bør vel bibliotekene kjenne sin besøkelsestid.

Livslang læring er en annen av Jaglands visjoner. Dette vil medføre at det vi hittil har sett av fjernundervisning, deltidsstudenter osv. bare er toppen av et isfjell. Selv om ungdom under «førstegangsutdanning» fremdeles søker til lærestedene, blir situasjonen en annen når voksne, etablerte folk skal videre- og etterutdannes i stor stil. De vil i mindre grad ha mulighet til å forlate hjem og familie over lengre perioder, og resultatet blir forskjellige opplegg som kan samles under betegnelsen *fjernundervisning*. Felles for disse er at det som oftest er en viss geografisk avstand mellom undervisningsinstitusjonen og studentens bosted.

Noen av de problemene dette medfører har vi allerede oppdaget, og rapporten *Bibliotek for fjernundervisning* er publisert, både i lang og kort versjon. Her finner man en rekke utmerkede konklusjoner, både mht.

CD-ROM i bibliotek

Roar Sønbo Kristiansen
A/L Biblioteksentralen

Når det gjelder CD-ROM i bibliotekene, er norske folkebibliotek som u-land å regne i forhold til danske bibliotek. Under en konferanse i Danmark nylig fremkom det at ett bibliotek der hadde 500 CD-ROM'er i samlingen. Det sist kjente antall CD-ROM'er i norsk folkebibliotek er 980 for hele landet. Selvsagt er det spørsmål om penger og prioriteringer. Likevel er dette nye mediet på full fart inn i bibliotekene, også som utlånsmedium. I Biblioteksentralen forventer vi en nærmest eksplosiv salgskning det kommende året.

Biblioteksentralen har siden begynnelsen av 1990-årene forhandlet bibliografiske CD-ROM-plater. For ca. 3 år siden startet vi med multimedia CD-ROM, og har gjort dette til et satsningsområde. Etter å ha arbeidet såvidt lenge med dette nye mediet, begynner vi nå å få opparbeidet kompetanse på området. Vi har brutt en intern barriere ved å vurdere og utprøve alle nye programmer som vi ønsker å markedsføre. Våre boktilbud skal kun inneholde nøytrale omtaler, men når det gjelder multimedia CD-ROM, vurderer vi i dag om en plate er relevant i bibliotek, brukervennlighet og inn-

(Foto: ekn)

hold sett i relasjon til bibliotekbrukernes antatte behov.

Multimediaproduktene er inndelt i følgende kategorier:

- Kunnskaper: Leksika av ulike slag, atlas, historieverk osv.
- Ferdigheter: Lek og lær, språkopplæring, yrkesopplæring, håndarbeid osv.
- Underholdning (opplevelser): Billedkunst, musikk, film etc.

Innen kategorien "lek og lær" som retter seg mot barn inntil ca. 10 år, kommer det nå nærmest en flodbølge av nye programmer som er "lokalisert" (oversatt og tilpasset norske forhold), og det kan være vanskelig å finne frem til de gode program-

mene. Vi forsøker å "skille klinten fra hveten", men med det store antallet nye titler er det ikke lett å finne plater som skiller seg spesielt ut. Biblioteksentralen har ennå ikke utarbeidet noen samle katalog med vurderinger, men bibliotek med tilgang til Internett kan fra BS' hjemmesider gå inn i bestillingssystemet BS-Online og der søke på kategori, tittel eller ISBN-nummer, og via lenker finne vurderingene.

De store forlagene har opprettet egne avdelinger for elektroniske medier, og vi opplever i høst utgivelser som er både interessante og spennende.

Et spørsmål som blir stadig mer aktuelt, er utlån av CD-ROM fra biblioteket. Fra enkelte få CD-ROM'er kopieres store deler av programmet inn på harddisken, og i de tilfellene forstår jeg at utlån ikke tillates pga. opphavsrettigheter. Når det gjelder øvrige programmer, skulle utlån være uproblematisk. De fleste forlagene og andre utgivere har oppfattet viktigheten av fritt utlån og frigitt alle sine titler til utlån fra bibliotekene, men fremdeles må enkelte forespørres når nye titler presenteres. Jeg tror at rettighetshaverne, spesielt de utenlandske, ikke kjenner til - eller ikke forstår - gratisprinsippet i de norske folkebibliotekene. ■

Forskerforbundet i slett lune

I "Bibliotekaren" nr. 8/96 meldte vi om Bibliotekarforbundets initiativ for å komme videre i spørsmålet om medlemskapsforholdene for bibliotekarer i AF. Ulik tolkning av en inngått avtale ligger til grunn for den vanskelige situasjonen som har utviklet seg mellom Forskerforbundet/FBF og Bibliotekarforbundet. BF's initiativ gikk ut på å drøfte ordninger med dobbeltmedlemskap, en ordning Forskerforbundet har med en rekke andre profesjonsforbund.

I "Bibliotekaren" nr. 9/96 gjenga vi Forskerforbundets avvisende svar, som kom etter fjorten dager og uten vilje til drøftinger. I

det samme nummeret gjenga vi også et polemisk innlegg fra FBFs hovedstyre, om "nabokrangel og andre norske sysler".

Nå foreligger det en ny episode i denne føljetongen. Forskerforbundet sendte 31. oktober brev til AF, med tittelen "Vedr. avtalen mellom Bibliotekarforbundet og Forskerforbundet/FBF". I brevet står det:

"Forskerforbundet kan fortsatt ikke se at Bibliotekarforbundet overholder avtalen med Forskerforbundet/FBF når det gjelder hvilke personer som er medlemsberettiget i de respektive organisasjoner.

Forskerforbundet ser meget alvorlig på at det til tross for en lang rekke møter - også med AF, ikke ser ut til å være mulig å få Bibliotekarforbundet til å overholde sine avtalemessige forpliktelser.

Siden avtalen var en forutsetning for Bibliotekarforbundets medlemskap i AF, ser Forskerforbundet det som naturlig at AF tar et betydelig ansvar for at avtalen overholdes. Forskerforbundet ber om et møte med AF om saken så raskt som mulig." ■

Ekstraordinært landsmøte i NBF 28.10.96 :

Reell og seriøs uenighet om gratisprinsippet

Frode Bakken og Kristine Abelsnes
Leder og nestleder i Norsk bibliotekforening

I "Bibliotekaren" nr. 9/96 har Ingeborg Motzfeldt et referat fra Norsk bibliotekforenings ekstraordinære landsmøte som krever en kommentar. Motzfeldt gir leserne det inntrykk at hele problemstillingen på møtet var oppkonstruert av den sittende ledelse i NBF (leder og nestleder). I artikkelen og i bildetekst unnlater man å referere at det på det ekstraordinære landsmøtet forelå og ble votert over et alternativt forslag til uttalelse som nettopp ville innebære at Norsk bibliotekforening hvis dette ble vedtatt, skulle arbeide overfor Stortinget med å få biblioteklovens § 1 endret. Forslaget ble fremmet av en tung og seriøs aktør i samfunnet - Rogaland fylkeskommune på det ekstraordinære landsmøtet. Forslaget ble presentert med en seriøs og tung begrunnelse og fikk 9 stemmer. Vi har nettopp hevdet at det ikke er full enighet om disse spørsmål. Dette viste det ekstraordinære landsmøtet til fulle. Vi forstår ikke helt hvorfor det er så viktig å prøve å framstille det slik at det er full enighet om et tema som det faktisk er uenighet om.

Debatt

Uenighet er livgivende for enhver organisasjon såfremt denne uenighet blir gjenstand for saklig debatt og en demokratisk behandling. Det er i flere måneder av mange hevdet at det er full enighet om disse spør-

mål. Dette er feil. Skal vi ikke regne Rogaland fylkeskommune inn i dette bildet? Vi vil gjerne få be Motzfeldt om å få en forklaring på hvorfor det er så viktig å fortsette å framstille det slik at det er full enighet om disse spørsmål når det helt klart er annerledes. Vi forstår det ikke. At det ikke nå var noen stor oppslutning om det syn Rogaland fylkeskommune fremmet, betyr jo selvsagt ikke at dette er et syn en kan overse. Rogaland fylkeskommune er en tung, seriøs og politisk basert aktør i samfunnet. Vi antar at forslaget fra Rogaland fylkeskommune springer ut av det faktum at det er nettopp i Rogaland fylkesbibliotek og Stavanger bibliotek at en har konkret erfaring med å drive infotjenester for næringslivet på en systematisk måte i folkebiblioteksektoren. Dermed framstår jo de gjentatte og feilaktige påminnelser om at alle er enige om disse spørsmål som enda mer uforståelige. Det er selvsagt nødvendig å minne om at Norsk bibliotekforening må ha en klar politikk i den grad NBF skal ytre seg offensivt i saker hvor det er ulike syn innad i organisasjonen. Det er videre nødvendig å minne om at vedtaket på Lillehammer ikke ga noen rettesnor for hvordan NBF skulle forholde seg i det øyeblikk Ot.prp. nr. 51 kommer til behandling i Stortinget i slutten av 1996 eller i 1997.

Vi må også dvele noe ved et annet forhold. Motzfeldt tillegger oss synspunkter som vi ikke har båret fram. Hun sier:

"I lederen i det siste nummeret av Bibliotekforum før møtet tolker leder og nestleder i NBF Lillehammer-vedtaket som om NBF skal "arbeide for at Stortinget gjør endringer i biblioteklovens gratisprinsipp." Dette mener jeg er en temmelig ekstrem tolkning."

Vi har helt motsatt sagt at Lillehammer-vedtaket var selvmotsigende og at deler av vedtaket peker i den ene retning og andre deler av vedtaket peker i en helt annen ret-

ning når det gjelder denne konkrete saken som kommer opp i Stortinget ved behandlingen av Ot.prp. nr. 51. Vi sier nettopp i vår leder (Bibliotekforum nr. 7, 1996):

"I denne saken har Regjeringen inntatt en klar holdning mens NBF selv har skapt uklarhet. Mens alle andre kan uttale seg offentlig, kan NBF med dagens vedtak ikke innta noen klar holdning. Dette er en umulig situasjon og en avklaring av saken er derfor påkrevet. Etter vårt syn er det bare et landsmøte som kan bringe den nødvendige klarhet og saken kan som vist ovenfor, ikke vente til neste ordinære landsmøte i 1998. Vi har derfor gått til det drastiske skritt å innkalle til et ekstraordinært landsmøte. Et enstemmig hovedstyre gikk inn for dette etter at leder og nestleder ikke fant å kunne fortsette dersom en slik avklaring ikke ble foretatt på et ekstraordinært landsmøte. Det er et klart uttrykt ønske fra foreningens leder og nestleder at arbeidet i foreningen skal være basert på lojalitet til foreningens vedtekter, virkeplan og andre vedtak. I denne saken er det imidlertid ikke mulig å gå mot betalings-baserte næringslivstjenester uten å være illojal mot deler av landsmøte-vedtaket. Samtidig er det heller ikke mulig for NBFs ledelse å gå inn for betalingsbaserte tjenester for næringslivet uten å være illojal mot andre deler av vedtaket."

Vi lar oss gjerne sitere. Men det må siteres korrekt. I dette tilfellet har det ikke skjedd.

For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at ingen synes å ha kontroll med overskriftene i pressen når en blir intervjuet. Dette gjelder også oss. Vi ville nok ikke ha brukt overskriften som Nationen opererte med: "Splittelse i norsk bibliotekverden". På den annen side har det hele tida vært korrekt å påpeke at det er saklig uenighet om gratisprinsippet i norsk bibliotekvesen.

Formidlerrollen og fritidslesing

Ruth Skjævestad
Aust-Agder fylkesbibliotek

Det var godt å lese innlegg om all fritidslesingen som i alle år har ligget der som et lett press på bibliotekarstanden. I alle fall på alle som står i publikumstjeneste overfor bokelskere i alle aldre. Jeg sier med vilje "lett press", - for vi er vel mange som har valgt dette yrket nettopp fordi vi hører til rasen "bokslukere". Derfor er det ikke bare barnebibliotekarer som har en utstrakt fritidslesing koblet mot jobben de utfører. Som tidligere biblioteksjef i en liten kommune husker jeg godt at det ofte føltes overveldende å få lest og gjort seg kjent med mest mulig av ny litteratur, både for barn og voksne. Derfor ønsker jeg å utvide diskusjonen fra å gjelde barnebibliotekarer, til

alle som står i en formidlingstjeneste overfor publikum i folkebibliotek.

Det er bra at dette spørsmålet settes på dagsorden, og jeg håper Bibliotekarforbundet vil prøve å se på hvilke muligheter som finnes for å få innregulert dette i arbeidsavtaler. Lærere har nedsatt leseplikt i forhold til fagenes byrde med hensyn til retting mm., og liknende ordninger med f.eks. et fast timetall pr.uke i redusert arbeidstid, eller et antall fridager i året som kompensasjon kan være aktuelt. Vi vil vel neppe komme dit hen at en kan sette seg ned og lese bøker mens en er på jobben, og for omverdenen ville dette antakelig sende ut helt feil signaler!

I dagens fokus på teknologi og Internett er det lett å glemme betydningen av det kulturelle aspektet og formidlerrollen. Den nye norske voksne skjønnlitteraturen fortjener en mye bedre formidling enn det som ofte

er tilfellet idag. Det er vanligvis bestselgerne som etterspørres, og mange gode bøker av mindre kjente forfattere blir stående uleste i hyllene. En del fylkesbibliotek har gått løs på dette med å arrangere bokmøter der den mer ukjente litteraturen blir vurdert. Kanskje ville vi lese mye mer av den nye litteraturen, både for barn og voksne, dersom noe kompensasjon ble gitt i arbeidsavtalen. Og dermed ville vi få dyktigere og mer belestede bibliotekarer!

Utilgjengelig om lett tilgang

I Universitetet i Oslo sitt tidsskrift "Apollon" nr. 4-5/96, har de under ovenstående tittel en lite flatterende omtale av et bibliotekarrangement denne høsten:

"Det vert ikkje nokon formidlingspris til dei som nyleg skipa til ein konferanse om "internasjonale vitenkilder". Riksbibliotektenesta stod bak konferansen i samarbeid med det norske biblioteksystemet BIBSYS. Temaet var "nye muligheter for lett tilgang til internasjonale vitenkilder i høgere utdanning og forskning".

Tilgangen til sjølve temaet blei ikkje akkurat letta av ei pressemelding som kunne opplyse at "RBT lanserer sammen med BIBSYS felles databaseavtaler mellom ISI

og 33 norske institusjoner (...)". I dei fleste avisredaksjonar fører forkortingar utan forklaringar i innleiinga til at stoffet går rett i papirkorga. Konferansepublikum burde også reagere når føredragshaldarar fortel om korleis dei har "gått inn i ENTIS-basen og funnet verdifulle SINTEF-data" eller "satt i gang FORSKDOK-arbeidet". For dei mange bibliotekarane i salen stadfeste slik tale kanskje gruppetilknytninga, men det var vel ikkje hovudpoenget med tilskippinga?

For uinnvigde vart noko nesten komisk. Til dømes poengterte ein representant for Norsregs Forskningsråd kor viktig det er at forskarar blir flinkare til å formidle arbeidet sitt til folk utanfor faget, før han do-

serte om databasar for forskning ved å bruke allmenne termar som "innovasjonssystem", "kompetanseprofil" og resultatindikatorer. Ein i salen svarta på innlegget med å leggje vekt på behovet for "kompetanseressursregistrering".

Vi var på konferansen, som ble opplevd som brukbar av mange bibliotekfolk. Det er derfor tankevekkende at den av andre blir opplevd slik som Apollon gjengir. Vi må nok gå litt inn i oss selv når det gjelder bruken av forkortelser. Er dette spesielt utbredt i fagbibliotekmiljø. Eller i hele BDI-sektoren...

RED ■

TRONDHEIM FOLKEBIBLIOTEK

Trondheim folkebibliotek består av hovedbibliotek, 7 filialer og bokbuss. Med et årlig besøk på 1 million har vi et høyt aktivitetsnivå og er byens best besøkte kulturtilbud. Vi bruker Bibliofil, er tilknyttet Internett og kommunens eget datanett. Folkebiblioteket er vertsbibliotek for Sør-Trøndelag fylkesbibliotek. Vi er 62 ansatte.

BIBLIOTEKAR (1/1 STILLING)

Trondheim folkebibliotek har ledig en fast, hel stilling som bibliotekar. Stillingen knyttes til Katalogavdelingen. I praksis vil innehaveren få anledning til å prøve seg i hele biblioteksystemet.

Katalogavdelingen skal drive akkvisisjon og gjøre materialet tilgjengelig for publikum. Funksjonsområdet, som omfatter innkjøp, katalogisering, klassifikasjon og istandsetting knyttes stadig sterkere til de publikumsrettede funksjonene. Samtidig stilles økende krav til rasjonell og forretningsmessig (profesjonell) drift. Avdelingen som for tiden disponerer seks årsverk, står derfor under vedvarende krav om fornyelse.

Den ledige stillingen skal brukes til å dekke og utvikle innkjøpsfunksjonen. Det innebærer løpende kontakt såvel utad mot forretningsforbindelser som innad mot andre avdelinger. En del av arbeidstiden skal også brukes til referansearbeid og annen faglig publikumstjeneste.

Til stillingen trenger vi en ryddig og allsidig person med relevant erfaring og interesse for oppgaven. Som spesi- fikke krav til kandidatene stilles eksamen fra Statens bi- bliotek- og informasjonshøgskole eller tilsvarende.

Vi arbeider for- og ettermiddager og hver 3. lørdag. Tilset- ting skjer på de vilkår som fremgår av gjeldende lover, reglement og avtaler. Stillingen er plassert i lønnsstige 7.3 (ltr. 19-27).

Vi tilbyr en spennende og krevende jobb, og et godt ar- beidsmiljø. Å være mann er ingen ulempe hos oss.

For nærmere opplysninger om stillingen, ring førstekon- sulent Trond Minken på tlf. 72 54 75 02. For flere opplys- ninger om biblioteket prøv vår hjemmeside på adressen <http://www.trondheim.folkebibl.no>

Søknad sendes Trondheim folkebibliotek, Peter Egges plass 1, 7005 Trondheim **innen 16. desember.**

Hornindal kommune

Hornindal kommune lengst mot nordaust i Sogn og Fjordane har vel 1200 innbyggjarar. Hornindal er kjend som ein kulturkommune, særleg innan folkemusikk, husflid og kunsthåndverkstradisjonar. Det er fine tilhøve for aktivt idretts- og friluftsliv i bygda. Her er moderne stadionanlegg og tur- og lystøyper både til vinter- og sommarbruk. Kommunikasjonane er gode til alle delar av landet.

Biblioteksjef

Hornindal kommune har ledig 50% stilling som biblio- teksjef på forvaltningsgrein Utvikling.

Kommunen har teke i bruk nytt administrasjonsbygg med biblioteklokale under same tak, med sambruk av felles- tenester som post, sentralbord, IT, informasjon og publikumsservice. Vi har i gong eit prosjekt om utvikling av bibliotek- og informasjonstenester i Hornindal, der m.a. Statens bibliotektilsyn og KS er med.

Til stillinga er det krav om bibliotekhøgskule eller tilsva- rande utdanning. Dersom vi ikkje får kvalifiserte søkjarar, kan andre søkjarar med relevant bakgrunn vurderast for mellombels tilsetjing, dersom dispensasjon vert gjeve, jfr. forskrift av 5. jan. 1987 med heimel i lova av 20. des. 1985 nr. 108 om folkebibliotek, § 5.

For stillinga gjeld elles vanlege kommunale vilkår som framgår av gjeldande lover, tariffavtaler og arbeids- reglement, herunder medlemskap i KLP. Lønn etter kvalifikasjonar i st.kode 7439 i det kommunale regulativ.

Meir informasjon om stillinga får du ved å kontakte Jarle Tvinnereim eller Oddvin Vonheim på tlf. 57 87 94 07.

Søknader med rettkjende attestar og vitnemål kan sendast Hornindal kommune v/administrasjonsutvalet, 6790 Hor- nindal, **innan 18.12.1996.**

NASJONALBIBLIOTEKET

Et frittstående nasjonalbibliotek er under etablering. Når institusjonen er ferdig utbygd, vil den bestå av en operativ avdeling i Rana og en i Oslo med en overordnet samordnende ledelse i Oslo. Avdelingen i Rana ble opprettet i 1989, mens avdelingen i Oslo nå blir skilt ut fra Universitetsbiblioteket i Oslo.

Nasjonalbiblioteket ledes av en nasjonalbibliotekar, som har det øverste ansvar for drift, planlegging og utvikling av bibliotekets virksomhet. Som en av landets sentrale kulturinstitusjoner skal Nasjonalbiblioteket utvikles til verdens beste kilde til kunnskap om og forståelse av Norge, det norske samfunn og vår rolle i en internasjonal sammenheng. Virksomheten omfatter oppbygging, bevaring og tilgjengeliggjøring av samlinger fra papirbasert til elektronisk informasjon i alle medier, basert på lov om pliktavlevering, samt anskaffelse av relevant utenlandsk materiale. Nasjonalbiblioteket har ansvar for et bredt spekter av brukergrupper, og er et kompetanse- og servicesenter for hele biblioteksektoren.

Nasjonalbibliotekarens arbeidsområde vil i oppbyggingsfasen være preget av utvikling og organisering av den nye institusjonen. Til hans stab søkes følgende medarbeidere:

1. Kontorsjef

med arbeidsområde administrasjon, økonomi og regnskap, personalledelse og organisasjonsutvikling. Søkere må ha høyere utdanning, relevant arbeidserfaring, IT-kompetanse og god kjennskap til biblioteksektoren i Norge.

Lønnstrinn 31 - 57

2. Førstekonsulent

med arbeidsområde prosjekter, organisasjonsutvikling og informasjonsvirksomhet. Søkere må ha høyere utdanning, relevant arbeidserfaring og IT-kompetanse. Praksis fra bibliotekvirksomhet er ønskelig.

Lønnstrinn 31 - 47

Arbeidsstedet vil være i Bygdøy allé 21. Det er ønskelig med snarlig tiltredelse.

Nærmere opplysninger om stillingene ved nasjonalbibliotekar Bendik Rugaas eller førstekonsulent Elisabeth Christensen over telefon 22 55 33 70.

Søknader sendes **innen 11.12.96** til Nasjonalbiblioteket, Postboks 2674 Solli, 0203 Oslo.

bis - det radikale alternativet

Halvgamle bibliotekarer av 68-generasjonen husker kanskje *bis*? Eller «Bibliotek i samhälle» som er det fulle navnet. Det er navnet på en forening, og foreningen gir ut et tidsskrift med samme navn. Det hele startet i 1969 som «det radikala, pådrivande alternativet i biblioteksdebatten» som også gir «bakgrunder och utblickar».

Fire ganger kommer det ut pr. år. De politiske konjunktorene på 80- og 90-tallet har ikke gjort det lett for *bis*. Men de lever altså videre, stadig med artikler som ser bibliotek og verden sånn litt fra venstre side. Og det er faktisk stadig en spennende vinkling på verden. Prøv for eksempel å se IT-utviklingen i bibliotekene slik *bis* lar oss gjøre! De kan sin historie og trekker tråder fra Vanevar Bush' skjellsettende artikkel om hypertekst "As We May Think" i 1945, til dagens debatt om Internett egentlig er så viktig som vi kan få inntrykk av.

Den kjente svenske bibliotekaren og forfatteren Greta Renborg sier om dette tidsskriftet: «Jag läser tidsskriften *bis* främst för att den för en seriös biblioteksdebatt, men också för att den har en annan politisk uppfattning än jag har».

Det er mulig å abonnere på *bis* i Norge også. Et årsabonnement koster 110 svenske kroner for privatpersoner, 130 for institusjoner og 90 for studenter. Abonnement kan tegnes ved å betale dette til svensk postgirokonto 33 53 16-6, med adressen: *bis* c/o Reinhammar, Bäverstigen 8, 641 53 Katrineholm, Sverige.

RED ■

Har norske folkebibliotek Internett?

Aase-Liv Birkenes ved Statens bibliotektilsyn opplyser at det i følge statistikken for 1995 var 37 folkebibliotek som hadde tilgang til Internett. 12 av disse folkebibliotekene hadde et tilbud om Internett til publikum.

I følge en rundspørring i mai hadde 64 bibliotek tilgang til Internett, og ytterligere 26 bibliotek hadde konkrete planer om å skaffe det i løpet av 1996. Det vil si at rundt 20% av norske kommuner trolig vil ha Internett-tilknytning for folkebiblioteket sitt innen utgangen av året. ■

Studium for tillitsvalgte

Styret i «Kommunal opplæring» har avsatt 2,6 millioner kroner til utvikling av et landsomfattende fjernundervisningsstudium for tillitsvalgte og personalmedarbeidere i kommunesektoren. Det er «Kommunal opplæring» sitt eget tidsskrift som melder dette. Tilbudet skal utvikles av Høgskolen i Lillehammer og pilotprogrammet startes opp våren 1997. ■

Hvorfor gå over bekken etter vann?

Vi leverer norske og utenlandske bøker, tidsskrifter, gråsonepublikasjoner og andre informasjonsprodukter. Vi tilbyr:

- Riktige priser
- Effektive rutiner
- Oversiktlige statusrapporter
- Personlig oppfølging

Større kunder tilbys svært fordelaktige betingelser, med reelle rabatter på utenlandske priser.

Ta kontakt -- vi sender gjerne en oversikt over våre tjenester.

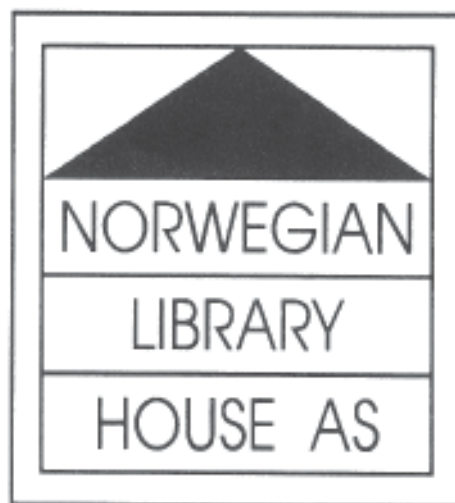
Norwegian Library House AS

Postboks 118 Tåsen

0801 Oslo

Telefon 22 95 27 42

Telefax 22 95 03 25

Library Supply på norsk

BIBLIOTEKARFORBUNDET INNMELDINGS-SKJEMA

Navn	_____	Født	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
Postnr.	_____	Poststed	_____
Yrkesaktiv	☐	Godkj. Bibliotekareksamen (År)	_____
Student	☐		
Ikke yrkesaktiv	☐		
Arb. giver	_____	Sektor (Komm/Stat/Fylke/Priv)	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
Postnr.	_____	Poststed	_____
Stilling	_____	Ansiennitet fra	_____
Forsikringer			
Innbo Ja / Nei		Grunnfors. Ja / Nei	
Virkning fra (måned:)	_____	Virkning fra (måned:)	_____
Dato	_____	Signatur	_____
Skjemaet sendes: Bibliotekarforbundet, Lakkegt. 21, 0187 Oslo			

på tampen:

Hva syns du om Bibliotekaren? Etter fire årganger er vi interessert i tilbakemeldinger fra dere som leser bladet. Vi startet i 1993 med 3 nummer, året etter ble det 4 nummer, i fjor 8 nummer og her sitter du med det tiende og siste nummeret i 1996-årgangen. Til sammen 25 blad med fokus på bibliotekarene. Har det vært lesverdig? Er det noe du har satt spesiell pris på? Er det noe som ikke holder mål? Er det noe du har savnet?

Når dere får dette bladet i posten, er adventstida over oss. Og med det skriving av julekort og julebrev. Jeg vil gjøre noe som kanskje er en tanke uhøflig. Jeg vil be dere om å sende meg julebrev. Ikke et sånt som forteller at barna er blitt ett år større siden sist, at dere håper på snø til jul, at typen flytta ut i juni men har kommet tilbake og dere får se hvordan det går. Nei, jeg vil selvfølgelig ha noe annet. Gjerne personlig, men med noen tanker om hvordan du har hatt det med Bibliotekaren i det siste. Gi oss i redaksjonen en flyng start på 97-årgangen med litt julebrev-tilbakemeldinger!

Planene for neste årgang begynner å ta form. Vi kommer til å bygge på samme lest som i år. Vi vil ha fokus på bibliotekarene, selv om alle temaer er stuereine. Det blir ikke glanset papir neste år heller. Og ikke farger. Noen faste spalter. Forhåpentligvis mer fra BF rundt i landet. Vi pønsker på et tema-nummer om bibliotekarer i litteraturen og et annet om nord-sør-problematikk. Landsmøtet vil sette sitt preg på bladet. Og vi kommer ut hver måned neste år.

Har du egne ideer til 1997-årgangen? Da får du ta med det i julebrevet til oss. Det er tid for å kikke både framover og bakover. Det er tid for ettertanke og ro. Før vi kaster oss over hverdagen igjen. En riktig god jul og ett godt nyttår ønskes alle Bibliotekarens lesere fra oss i redaksjonen!

RED ■

Returadresse:

**Bibliotekarforbundet
Lakkegata 21
0187 Oslo**

Bibliotekarforbundet

